

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 115. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 május 21.

A Vörös-Kereszt Egylet feladatai.

A Vörös-Kereszt Egylet közgyűlésén elmondotta:
Gróf SZÉCHÉNYI MIKLÓS püspök.

Amidőn ezen ünnepi gyűlés elé lépek, hogy a reám nézve igen megtisztelő megbízásnak megfeleljek, a Vörös-Kereszt Egylet tevékenységéről kívánok szólni.

A Magyar Vörös-Kereszt Egylet háboruban és békében a legnemesebb emberbaráti tevékenységet fejt ki vallásra és nemzetségre való tekintet nélkül, mint az irgalmas Szamaritanus, aki a szenvedőt meglátva, nem kutatja nemzetiségét, nem kérdezi vallását, csak a kiáltó szükségét látja s lehajlik a felebaráthoz, magához emeli, gondjaiba veszi, olajjal-borral kiöntözi, puha gyolccsal bekötözi sebeit.

Ez az áldozatkész irgalom nem pusztán emberi hajlandóság, nem valamely vérségi, nemzetségi vagy felekezeti — egyébként elég erős és tiszteletreméltó — kötelék gyümölcse, hanem a kereszténység szelleméből, a keresztény kultúrából eredő felebaráti szeretet tevékenysége, amely a még ellene torlódó nehézségek ellenére is megnyilatkozik és amely azt az Isteni parancsot teljesíti: „Uj parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást, mint én szeretlek titeket.”

Az ókor pogány világa ezt a parancsot, ezt a kötelességet nem ismerte, azért ne csodálkozzunk, hogy még a legműveltebb ókori nemzetek történetében is az embertelenség legszánalmasabb példáival találkozunk. A művelt görögök beteges, vagy gyengének látszó ujszülötteiket halálra kárhoztatták; a büszke Róma egyik zugában halomszámba hevernek a siránkozó és nyöszörgő csecsemők, kiket az emberi érzésből kivetkőzött arják minden lelkiismereti furdalás nélkül vetettek oda. Azok, akik a világ urainak képzelék magukat, elbetegedett rabszolgáikat megölehettek, tengerbe süllyeszthették, amint nekik

tetszett. Még a legnagyobb elmék is ilyen elveket vallottak. A nagy Plátó mondá: „Ha a szegény megbetegszik, csak haljon meg. Ne törődjék vele orvos, hogy meggyógyítsa. A bölcs Seneca a szenvedő rabszolgának okosabb tanácsot nem tudott adni, minthogy öngyilkossággal szabaduljon meg szenvedésétől. A híres Kátó nyíltan hirdeté, hogy a beteg rabszolgákkal csak úgy kell elbánni, mint az elöregedett tehetetlen háziállatokkal, vagy az elhasznált ócska szerzőmokkal. Még a választott nép között is kevés a könyörületes kimélet a beteg iránt, a szenvedő Jób szava igazolja, aki látogató barátait, amikor vigasztalás helyett szemrehányással illették, terhelő vigasztalóknak nevezi (Jób 16, 2.) és elhalgattatni kívánja (Jób 13, 5).

A világ felfogása csak akkor változik, mikor megjelenik az Isteni Mester, ajkán az irgalmas Szamaritanus példaadó történetével, kezében a gyógyító isteni hatalommal. Mintha a beteg test iránt való könyörület révén akarna a lélek bajához férközni, szeretettel gyógyítja a betegeket s minden időre szóló példát ad, hogy a test nyomoruságaival foglalkozni könyörülő szeretet és ez az irgalmas könyörület: keresztény kötelesség.

Csak ennek az új törvénynek és ennek az isteni példának nyomán lesz jótékonyaságunk általánossá, mely jótéteményeiből nem zár ki senkit, mert a szeretetnek azt a mértékét, mely mindent átölel s annak juttat legtöbbet, aki legjobban rászorul, csak a felebaráti szeretet törvényének a gyümölcse.

A szeretet forrásából táplálkozó jótékonyaság lehet csak önzetlen, önzetlen annyira, hogy gyakorlására nem saját érdekünk, hanem felebarátunk szüksége indít a jutalom,

az elismerés, a dicsőség minden vágya és reménye és a nemritkán jelentkező hálátlan-ság félelme és keserű érzése nélkül.

Ha ezzel a szeretettel nyújtjuk segítő jobbunkat, akkor a szegényt, a szenvedőt nem alázzuk meg, hanem felemeljük. Felemelhetjük, fel is kell emelnünk a szenvedőt nemcsak az adomány által, mely terhével lekötölel, hanem a szeretet által, amellyel a bajt, szenvedést megosztva, megkönnyítjük az ugyanis megterhelt szívet. Balszámot csepegtetni a fájó szívre, beheggeszteni fájó sebeit, meggyógyítani és azzal megnyerni a szívet: ez a szeretet munkájának és jóltevő hatásának a titka.

Fölemelt fővel, jóleső érzéssel — sőt ha szabad magam úgy kifejezni — büszke önérzéssel vallhatjuk, hogy a Vörös-Kereszt Egylet áldásos tevékenységét mindenkor ezen magas elvek szerint gyakorolta és fogja gyakorolni a jövőben is.

A béke idejében nemcsak a háboru eshetőségeire tesz előkészületeket, hanem anyagi áldozatok árán fentartja az üdülésre szoruló szegények részére az üdülőházat, az ápolónői intézetet, melynek hivatásos ápolónői a beteg otthonában végzik az ápolást, klinikáknak, kórházaknak ápolónőket bocsát rendelkezésre, szervezi és fentartja kisebb községekben a mentés ügyét, anyagilag segíti a vagyontalan betegeket, a rokkantakat és azok családjait; árviz, tüzvész, inség, járvány, rendkívüli szerencsétlenségek eseteiben segítséget nyújt. Általában az élet nehezebb óráiban örködni, szülői hivatást gyakorolni, testet, lelket ápolni a Vörös-Kereszt Egylet feladata.

És ha a mindennapi élet küzdelmeiben is már ennyi bajt, betegséget, nyomort szegénységet kell enyhíteni, orvosolni, vagy legalább is elviselhetővé tenni: mit szóljunk akkor azokról a bajokról, mik egy rendkívüli szerencsétlenség nyomán fakadnak, főképpen mit mondjunk azokról a csapásokról, melyek egy vérrel öntözött haremzón élnek

Mindennemű szörme és ruhá-
neműek megóvására, moly-
kárak ellen csakis a valódi
peték ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Mirt-molyirtó keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
peték ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyazint raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-
féle molyalthér, mof, Bagaria papir, szagtalan molyirtó gyö-
ker, Taimalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefon 13-02.

táruznak. Minden fűszállból, mely e mezőn kihajt, az a kiáltás tör felénk: „Akik itt lefeküdtek, hogy ne keljenek fel többé, mindnyájan reményteljes szép fiatal emberek voltak. Anyáik, kiknek öröme voltak, nem egyszer, de talán százszor adtak nekik életet annyi gyöngédség, gond, szenvedés szükséges egy ember fölneveléséhez. Atyáik, kiknek büszkesége és reménye voltak, számítottak reájuk öreg napjaikban s most egy bérene segélyével szomoruan szántják földjeiket, így szólva magukban: Nem jó többé vissza! Ti, kik a világosságot élvezitek, melyet tőlünk elraboltak, tanuljátok meg mibe kerül a dicsőség, mit szül a viszály s mily becses a béke... Voltak mind a két részen halottak, következképp volt mind a két részen becsület, bátorság, őszinte hazaszeretet. Legyen mindeme kiöntött összevegyült vér az egyetértés magva. Tanuljátok itt egymást átölelni az életben, miként mi átöleljük egymást a halálban.“

A mi egyeletünk betegápolói sietnek is a haretérre, hogy az irgalmas Szamaritanus módjára gondjaikba vegyék a beteget, vigasztalják a szenvedőt és ha már nem tudják megnyerni az életnek: megkönnyítsék a halál tusát és előkészítsék a nagy utra, honnét nincs többé visszatérés.

És a míg a harcok idején azokban a vörös keresztés sátrakban fekvő sebesültjeit ápolja, gondolja, nem feledkezik meg azokról sem, akik talán egy esendes falu fehér házikójában aggódó szívvel várják a híreket a hitves, az apa, a fiu sorsa felől: miertis a tudakozóknak díjtalan értesítést ad, az aggódó szülők, a szerető rokonok és a harbaszálltak között föntartja az összeköttetést; s ha csak halálhír adhatja tudtul a szomoru valót: anyagilag támogatja az elvérzett hősök hátramaradt családjait. Itt a vérző hő-

sök sebeit ápolja, ott az elvérzettek után maradt nyomort egyhiti, a megsebzett sziveket vigasztalja.

Mennyi sok munkára, az irgalmasság hány testi és lelki cselekedetének gyakorlására nyílik itt tér! S mert egyeletünk hivatásos ápolónői ily rendkívüli esetekben magok képtelenek mindezen feladatoknak megfelelni: azért rendezünk Önkéntes Betegápolói tanfolyamokat, hogy ha a Gondviselés sulyos látogatásának ideje elérkeznék, legyenek önkéntes ápolónőink, akik gyöngéd lelkük sugallatától vezérelve, az irgalmasság nevében karjukra kötik a szeretet vörös keresztjét és eljönnek a harmezőre gyógykezelní, gondozni és ápolni a beteg sebesültket.

S minthogy a felebaráti szeretet adott a Vörös-Kereszt Egyeletnek is életet és vezetí működését, a szeretet szülte és dajkálja: csak természetes, hogy az egyelet áldásos tevékenységéből nagy és fontos rész a nőknek jutott. Különösen az egyelet legelső rangú feladatának: a betegápolásnak teljesítésében. A beteg körül érvényesül és fejlődik ki leginkább a női szívnek gyöngédsége. „Mi sem tudja ugy gondozni a beteget, ugy elősegíteni a gyógyulást, mint a szív, mely gyengéden szeret, amely éber tud maradni. A nő csodálandó adományokat nyert az Istentől e segélyező hivatás betöltésére. E magasztos kiváltságot a Szentlélek eme szavakkal dicsőíti: *Ubi non est mulier, ingemiscit egens*, ha nem női kezek ápolják a beteget, sulyosabb a szenvedése. A betegápolás terén oly munkát végeznek a nők, melyet semmi körülmények között nem nélkülözhetnénk, mert azt pótolni semmi mással nem tudnánk. Áldottak azok a gyöngéd női kezek, melyek az irgalmasság cselekedeteinek önzetlen és példás gyakorlatában nemesak ami hálás elismerésünket vivják ki, hanem valódi érde-

met is szereznek a Mindenható jutalmazására. Az ily felebaráti szeretet számára nincs is más méltó jutalmazás, mint az örökkévalóság, telve boldogsággal, mint a boldogság kutforrása: maga az Isten. S ezért az irgalmasság cselekedetei jutalmukat önmagukban birják: ez a jutalom a földön a lelkiismeret nyugalmában, a résztvevő szív örömeiben földi élet után az örök boldogságban érvényesül és található fel.

Ennek a jutalomnak tudatában vajha minél több ilyen irgalmas szív akadna és miként a nők a középkor háboruiban benn a várerődítményekkel védett helyeken tépést készítettek, balzsamot raktak a megsebzett vitéz sebére: ma is, ha az idő ugy hozná magával, a vörös keresztés zászlókkal védett barakk-várakba gyülnének a szeretet szolgálatára.

Jöjjenek a szeretet ápolónői annál nagyobb számmal: minél nagyobb a szenvedők tömege, jöjjenek, ne lankadjanak a szeretetben és akkor betegeink sem fognak fogyatkozni a türelemben. Szeretném, ha hívó szózatunk végig hangzanék egész széles e hazán mindenütt, ahol csak emberi szív dobog és résztvevő szeretet lakozik.

Fájó érzéssel tölt el ha látjuk, hogy 33 év óta fennálló Magyar Vörös-Kereszt Egyelet tagjainak száma csak 38,000, — míg a német vörös keresztés egymillió, a legifjabbnak a japán vörös keresztésnek pedig másfélmillió a tagok száma. Hát csak ennyi érző szív volna Magyarországon, csak ennyi érző lélek gondolna már békében is a háboru vagy más rendkívüli csapás borzalmaira! Nem akarom feltételezni, nem is lehetséges, hogy a szivekből a szeretet hiányoznék. Ha kevesen is vagyunk, ennek oka nem az, hogy nem szeretnek, hanem, hogy nem ismernek minket! Aránylag oly kevés helyen van még

A Magyar Vörös-Kereszt Egyelet országos közgyűlése.

Tegnap délelőtt tartotta a Magyar Vörös-Kereszt Egyelet disz-téri termében XXXV. évi országos közgyűlését. Nagy és előkelő közönség gyűlt össze, képviselőket küldtek a Vörös-Kereszt választmányán és fiókegyesületein kívül a császári és királyi hadügy-miniszter, a magyar királyi honvédelmi, belügy, pénzügy és földmívelésügyi miniszterek. De különösen emelte a közgyűlés fényét Ferenc Szalvator főherceg, védnökhelyettesnek a megjelenése.

A bejáratnál a fenséget az egyesületi elnökség várta. Amikor a gyűlésterembe lépett, a jelenlevők hosszantartó éljenzéssel fogadták.

A közgyűlésen jelenvolt: gróf Csekonics Endre elnök, gróf Széchényi Miklós nagyváradai püspök I. alelnök, gróf Khuen-Hedervary Károlyné I. alelnöktárs, Josipovich Géza titkos tanácsos II. alelnök, gróf Pejacevich Márkné II. alelnöktárs, dr Darányi Ignác titkos tanácsos, tiszteletbeli alelnök, báró Feilitzsch Berthold központi főmegbízott, főgondnok, dr Farkas László főtitkár, dr Hennyey Vilmos, Tichl János és Babics József igazgató előadók. A belügyi kormány részéről Sándor János belügyminiszter és Némethy Károly államtitkár, a horvát mi-

niszterium részéről Pejacevich Tivadar gróf horvát miniszter, a honvédelmi miniszterium részéről Weisz József vezérőrnagy, dr Szilágyi József vezértörzsorvos, dr Demján Ottó főhadbiztos; a hagyügyminiszterium részéről Mellion Gyula vezérőrnagy stb.

Csekonics Endre gróf elnök köszönetet mondott a magas vendégeknek a megjelenésükért és őket hódolattal üdvözölve, engedelmet kért az országos közgyűlés megnyitására. Erre Ferenc Szalvator főherceg, fővédnök helyettes a következőleg válaszolt:

„Szívemből sajnálom, hogy a magyar nyelvet nem birom annyira, mely szerint magamat folyékonyan kifejezhessem. Ezért kérem kijelentéseimet német nyelven elfogadni. Nagyméltóságú Elnök Ur! Ó császári és királyi apostoli Felségének, a magyar szent korona országai Vörös-Kereszt Egyelet védnökének legmagasabb megbízásából nekem jut a szerenese Ófelségét az ezévi országos közgyűlésen képviselni. Ebben bizonyítékát látjuk annak az atyai jóindulatnak és érdeklődésnek, melyet szeretett uralkodónk az intézmény iránt tanusítani kegyeskedik.

A védnökasszony, a főhercegnő azért nem jöhetett el a közgyűlésre, mert egyik leánya megbetegedett. Őszinte örömmel és legteljesebb megelégedéssel kísérik figyelemmel az elnökségnek, az igazgatóságunk,

a megbízottaknak, a választmányoknak, a fiókegyesületeknek és a tisztségeket betöltő tagoknak törekvéseit, amelyek oda irányulnak, hogy az intézmény megizmosodjék és az emberiség szolgálatában az eredményes kivitel gondolata, mely a legtisztább hazafiasságból ered és amelyet a legnemesebb felebaráti szeretet vezérel, a magyar szent korona országainak egész területén terjesztessék. A Vörös-Kereszt elsősorban a háboru okozta sebeket van hivatva gyógyítani, de erre elő kell készülnie, a békében végzett belterjes munkássága által is. A legközelebbi mult háborui alatt kiküldött segítő különítmények ugy mintaszerű szervezetükkel, mint nemkevésbé az orvosok és vörös keresztés nének önfeláldozó kötelességteljesítésével az intézménynek kiváló dicsőségére váltak és annak jó hírét a bel- és külföldön megerősítették. Habár legelőször arra kell törekedni, hogy lehetőleg sok hivatásos vörös keresztés ápolónő kiképeztessek és ezeknek társadalmi helyzete emberbaráti működésüknek megfelelően, mégis szívélyesen üdvözöljük azt az eszmét, hogy nagyszámban, alapos előképzettséggel bíró kisegítő ápolónők nyeressenek meg és a kivitel első évében elért szép eredményekben bizonyítékát látjuk annak az elismerésre méltó áldozatkészségnek, melylyel az asszonyok és leányok

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Uj vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb tüzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Telej konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

csak Fiókegyletünk; kívánatos volna, hogy minél több szerveztesse, ezek útján szélesebb rétegben megismernék az Egyletet, közelebb férközhetnének az irgalmas szivekhez. Hiszen az Egylet nem kér többet tagjaitól, mint hetenkint alig négy fillért! és ezekből a fillérekből akarja összegyűjteni azokat a milliókat, amelyekkel béke idején a nyomort, háboru esetén pedig a vérző hősök nehéz sorsát enyhíteni kell.

A véreikért aggódó apák és anyák a szegények és szenvedők nevében a szent-írásbeli szegény vak koldus szavaival fordulok az egész magyar társadalomhoz: „*Adjatok, adjatok abból, amit Isten adott!*”

A delegáció ülése.

A delegáció mai teljes ülését megelőzőleg a legtöbbet vitatott kérdés volt a Balkánon támadt újabb bonyodalom. Andrassy Gyula gróf, aki egyébként beszédre is iratkozott, elvegült a csapatok között és egy kormánypárti társaságban hosszasan beszélt a durazzói veszedeletről. A kis csoport érdeklődéssel hallgatja, mert hiszen Andrassy alig néhány héttel ezelőtt érkezett éppen az albán fővárosból. Az ellenzéki delegátusok közül különben Chorin Ferencen kívül Hadik János gróf jelent meg tíz óra előtt. Hadik beszédre készül s egész sereg jegyzetet, könyvet rendezget. A közös kormány részéről Krobotin hadügyminiszter jelent meg, aki Hazai Samu báróval sétálgat karonfogva. Haus Antal tengernagy szokott kíséretével jelenik meg: az aktatáskákat két matróz cipeli utána.

A tanácskozás tíz órakor kezdődött meg. Az elnöki széken Zichy Ágost gróf foglal helyet.

erejüket a nemes ügy szolgálatába viszik és a haza oltárára azt az áldozatot hozzák, amelyekre az asszonyok leginkább hivatnak. Szívünkben reméljük, hogy ez a nagy mozgalom a jövőben is számos követőre fog találni. Midőn a Főhercegasszony és En önzetlen és legszebb reményekkel koronázott tevékenységükért mindnyájuknak legszívélyesebb köszönetet mondunk, kérjük önöket a jövőben is mindent elkövetni arra, hogy a Vörös-Kereszt előmozdítását és a legszélesebb körök is hathatós közreműködésre lelkesítenek. Megbízom a nagyméltóságú elnök urat az országos közgyűlés megnyitásával.

A jelen voltak a beszédet ismételtén éljenzéssel szakították meg.

Ezután Csekonic Endre gróf felkérte Feilitzsch báró főgondnokot, hogy terjessze elő az évi jelentését, amit tudomásul vettek, majd Nagy Gábor a számadásokat mutatta be. Végül megalakították a választmányt.

A közgyűlés után a választmány tartott ülést, amelyen Csekonic Endre grófot újra megválasztották a Vörös-Kereszt Egyesület elnökévé.

Diszgyűlés délután.

Délután 4 órakor a genfi konvenció 50 éves évfordulójának emlékére ünnepélyes diszgyűlés volt, amelyen a délelőtt megjelenteken kívül ott voltak: Harkányi és Hazai Samu, gróf Pejaševich, Sándor János miniszterek, Pálffy hercegné, herceg Festetich Taszilóné és még igen sokan.

Andrassy Gyula gróf az első szónok, aki röviden szól a napirenden lévő hadügyi költségvetéshez. A mai viszonyok között létfeltétel, hogy a közel jövőben erősek legyenek. A szomszédságban oly katonai erők fejlődtek, amelyek könnyebben határozzák magukat háborúra. A béke a legkevésbé biztos ezen a helyen. A tengerészetre kevesebb súlyt fektetett eddig, de álláspontja módosult. A keleti és Balkánállamok, élükön Görögországgal flottát fejlesztenek. Előbb-utóbb Románia is flottát szervez. A balkáni államok csak azzal lesznek szövetségesek, akinek erős flottája lesz. Kívánatosnak tartja Erdély központi megerősítését. Ez egy orosz háboru esetén is igen hasznos lenne. A tisztí fizetés kérdése ügyében Rakovszky Istvánnal egy véleményen van. Ha a felelős kormány kimutatja, hogy ezt a terhet elbírjuk, hozzájárul. Rátér a miniszterelnök lovas ügyére. Elitéli Tisza Istvánnak ebben az ügyben adott válaszát. A miniszterelnök ellentétben van azzal, amit a hadügyminiszter kijelentett. Bevallotta a miniszterelnök, hogy különbség van a katonai és civil eljárás között. Lehetetlen megkövetelni, hogy valaki alá vesse magát a katonai becsület-bírósnak, amelyhez semmi köze.

Abba, hogy mi jogos a képviselőtől, legkevesebb beleszólása van a katonaságnak. A miniszterelnök elismerte, hogy a politika és a katonaság ügyei egybevegynének. Nos hát ebben az esetben még kevesebb joga van egyedül a katonaságnak határozni. Hogy jön ahhoz négy generális, hogy politikai ellentéteket ébresszen. Kéri a hadvezetőséget, tegye megfontolás tárgyává a dolgot, amely nagy veszedelmeket rejt magában.

Apponyi Albert gróf Teleszky János beszédével foglalkozik, sorra vizsgálván a számadatokat.

Teleszky János pénzügyminiszter röviden válaszol.

Miklós Ödön rövid felszólalása után Tamassy altábornagy szólalt fel. A hadügyminiszter nevében válaszolt a vita egyes pontjaira.

Pontban 4 órakor érkezett a terembe Ferenc Szalvátor főherceg és Augusztina főhercegnő, akiket riadó éljenzés fogadott.

Csekonic Endre gróf elnök üdvözölte a Fenségeket s a szép beszédre Ferenc Szalvátor német nyelven válaszolt nagy hatás mellett.

Ezután az elnök megnyitotta a diszgyűlést és felkérte gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. püspököt az ünnepi beszéd megtartására. Lelkes éljenzés fogadta a gyönyörű, nagyhatású beszédet, amelyet lapunk élén egész terjedelmében közlünk.

Az elnök köszönetet mondott a szónoknak és indítványára a beszédet kinyomtatják és a jegyzőkönyvhöz csatolják.

Hazai Samu honvédelmi miniszter a haderő és a Vörös-Kereszt Egylet címen tartott értékes, nagy beszédet.

Végül Farkas László főtitkár a genfi konvenció történetét ismertette.

Az elnök ezután bezárta a diszgyűlést.

Ferenc Salvator főherceg a szomszéd terembe vonult, ahol fogadta az önkéntes ápolónők tanfolyamának hallgatóit, akik Augusztina főhercegnő élén üdvözölték a főherceget.

A főherceg szép szavakkal emlékezett meg az ápolónők nemes hivatásáról és köszönetet mondott buzgalmukért. Majd cserélt tartott.

Ezzel a Vörös-Kereszt ünnep véget ért.

Ezután Tisza István gróf és Andrassy Gyula gróf szólaltak fel röviden. A hadügyi költségvetést rövidesen befejezik.

A hadügyi költségvetést részleteiben is elfogadták.

Délután folytatták a tárgyalásokat Beöthy László elnökletével.

Molnár Viktor előadó ismertette a hadi tengerészeti kiadásokat.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció mai ülésén Langhenhan német nacionalista kérdést intéz Stürgkh gróf miniszterelnökhöz a Sviha-pör dolgában, különösen ama vád tekintetében, mely szerint postahivatalnokok a német néptanács leveleit kiszolgáltatták a polgári titkos rendőrségnek.

Stürgkh miniszterelnök azt feleli, hogy ebben az ügyben beható vizsgálat indult meg, amely még folyamatban van. A gyanúsított rendőrtisztviselő határozottan tagadja a vádat.

Ellenbogen intéz ezután kérdést a külügyminiszterhez az albániai események dolgában, amelyre a miniszter a vita sorában fog válaszolni.

Elsőnek a külügyi vitában ma Bachreuter beszélt, aki azt kívánja, hogy a nagyhatalmak kössenek megállapodást az Albániában teendő intézkedések ügyében.

Utána Nemezcseh radikális emelkedik szólásra.

Felfordulás Albániában.

Paraszt bandák nyomulnak Durazzó felé.

A Nemz. Távirati Hirlap jelentése: A városban óriási izgalom uralkodik. Bazarsiak felől lázadó paraszttal közelednek a főváros felé. A Durazzóba vezető fontosabb utvonalakat az albán tűzörség szállotta meg. A fővárosban azt hiszik, hogy Essad pasa, hadügyminiszter a főváros közelében levő felkelőkkel akarta a puccsot elkövetni. Essad pasa a letartóztatás ellen tiltakozott és az idegen konzulok védelmét kérte, amit azonban ezek arra való tekintettel, hogy az összeesküvést és lázítást rábizonyították, megtagadták tőle.

Ostrom Essad ellen.

Essad basa azt parancsolta embereinek, hogy fegyvereiket vegyék magukhoz és készüljenek a védelemre. Erre a testőrgárda valamennyi tagja azonnal visszavette a fegyvereket és röviddel azután lövöldözni kezdett az utcán álló fegyveres nemzeti őrségre.

A nemzetiségi őrség viszonzta a puska-tűzelést. Egy ember meghalt, több megsebesült. Ekkor az éj folyamán észrevétlenül elhelyezett ágyútegekkel is bombázást kezdtek Essad pasa háza ellen, amely meglehetősen megrongálódott. Essad pasa erre megadta magát.

Segélykérő ágyulövés.

Trifari tengernagy mindjárt megérkezése után fogadta az osztrák-magyar és olasz álmóshajó parancsnokait, akik közléseket tettek neki a helyzetről.

A parancsnokok tanácskozása közben

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

hirtelen ágyulóvéseket hallottak és látták, hogy a fejedelmi palotából a konverzionális jelekkel segélyt kérnek. Erre azonnal matrózokat szállítottak partra.

Mivel az osztrák-magyar és az olasz hajók csak a fejedelmi család biztonságát szolgálták, a fejedelem elnöklete alatt lefolyt tanácskozás után a fejedelem maga utasította Trifam tengernagyot, hogy Essad basát, aki a fölkelés értelmi szerzőjének tekinthető, egy különítmény osztrák-magyar és olasz matrózzal, egy olasz tiszttal parancsnoksága alatt a tengerpartig vitesse és azután a Szigetvár nevű osztrák-magyar hadihajóra szállíttassa.

Albánia okkupálása.

Bécs, május 20.

A Neues Wiener Journal jelenti Rómából: Politikai körökben azt tartják, fel fog merülni annak szüksége, hogy osztrák-magyar és olasz csapatok hosszabb ideig megszállják Albániát. Tizezer főnyi katonaságról beszélnek. Az említett lapnak egy másik Párisból éjfélkor érkezett távirata szerint az itteni bankárokhöz érkezett hírek szerint Essad pasának sikerült a Szigetvár cirkálóról elmenekülnie. A hír még nem nyert megerősítést.

Az új katonai büntető eljárás életbe lép.

Kiklesznek katonai ügyvédek?

Az igazságügyi miniszter átiratban értesítette a nagyváradai ügyvédi kamarát arról, hogy az új katonai büntető perrendtartás ez évi július 8-án életbe lép. A miniszter felhívja az ügyvédi kamarát, hogy tagjait hívja fel, hogy akik hadbírói tárgyalásoknál büntügyi védelmet elvállalni hajlandók, e szándékukat június 10-ig jelentsék be az ügyvédi kamarának. — A miniszter külön figyelmeztetni kívánja az ügyvédeket arra, hogy akik közülük valamely fegyvernemnél katonai szolgálatot teljesítettek, vagy tartalékos tisztek, azok ezt is jelentsék be, megjelölve azt a csapatot és fegyvernemet melynél szolgálatot teljesítettek.

Az ügyvédi kamara kinyomatta a miniszteri átiratot s nyomtatásban fogja közölni a kamara tagjaival.

Legutóbb a delegációban is interpelláltak a hadügyminisztert a katonai büntető perrendtartás sürgős életbeléptetése iránt, iránt mert az a hír merült fel a lapokban, hogy a hadvezetőség az életbeléptetést el akarja odázni, hogy a magyar nyelvet elüsse jogaitól. Erre a híresztelésre legjobb válasz a miniszter leirata, mely szerint már július 8-án, tehát legközelebb életbelép az új büntető perrendtartás.

A miniszter leirata megcáfolja azt a híresztelést is, mintha csak tartalékos tisztek lehetnének védők a hadbírói tárgyalások-

nál. A miniszteri leiratból csak az vehető ki, hogy a tartalékosokat előnyben kívánja részesíteni a miniszter.

Mivel azonban a törvény megalkotásakor már meg lett állapítva, hogy külön fogják megnevezni azoknak az ügyvédeknek névjegyzékét, akik védői tisztet teljesíthetnek katonai bűnügyekben, nagyon természetes, hogy a katonai hatóságok előnyben kívánják részesíteni az ügyvédség katonatagjait.

Milliók építkezések és a buzabehozatal.

Rendkívüli közgyűlés.

A gazdasági válság folytán beállott nagy munkanélküliség legközvetlenebbül az építőipart sújtotta, mert az építkezés terén teljes pangás állott be.

Két év óta a város adott némi munkát a csendőriskola és az Apolló építésével, de ezen két építkezés már befejezést nyert s még az a pár száz ember is, aki itt dolgozott, munkanélkül maradt.

Ez idő szerint a honvédtüzérlaktanya építésénél van elfoglalva a munkások egy része, de a nagyobb résznek most sincs munkája.

Magánépítkezés pedig egyáltalán nincs.

Ez a szomorú állapot készítette Nagyvárad városát, hogy kölesön után nézzen s a már elhatározott közintézmények építését kezdje meg.

A közbiztonsági és a munkaházak építését tartotta a város törvényhatósága a leg-sürgősebbnek s ezekre meg is tartotta a város a versenytárgyalást.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, hogy az építkezéseket mielőbb megkezdhesék és a munkások minél hamarabb munkához juthassanak, holnap, pénteken, május 22-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlésben határoz a felett, hogy a két nagy építkezés munkálatait kiknek adja ki az ajánlatot tevők közül.

A városnak kötelessége, hogy első sorban a helyi kisebb iparosok ajánlatait vegye tekintetbe, még ha talán valamivel nagyobb összegbe kerül is az építkezés. Hiszen ha nem helyi iparosok és munkások érdekei követelnék ezeknek a munkáknak a megkezdését, ráért volna várni Nagyvárad városa, mikor nem 86-os árfolyammal kapja a kölesönt, vagyis mikor 100 korona helyett csak 86 koronát kap.

Ezen a két építkezésen kívül a rendkívüli közgyűlés elé kerül dr. Grósz Menyhért indítványa, hogy az országsszerte érezhető buzahiányra való tekintettel a város írjon fel a kormányhoz, miszerint az új buza forgalomba hozataláig a buza behozatali vámját függessze fel, esetleg a behozott buza kontingentálása mellett.

A dolog maga helyén való lenne, mert

tényleg buza-hiány van az egész országban s a még meglévő készlet is spekulánsok kezében van, akik lelketlenül kihasználják a helyzetet.

Azonban a legnagyobb óvatosság szükséges az ilyen kérdések eldöntésénél, nehogy a vám nélküli buzát szintén hasonló spekulánsok szedjék össze s busás nyereségek elérésére használják fel a szegény nép nyomorát.

A város törvényhatósága különben pártoló javaslattal terjeszti a törvényhatóság elé az indítványt, bár annak eredményében nem nagyon bizik.

A rendkívüli közgyűlésre a polgármester a következő meghívót bocsátotta ki:

Valamennyi bizottsági tag Urnak!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a folyó évi május hó 14-én tartott rendes havi közgyűlésében az új Közbiztonsági, valamint a munkaházak építési munkálatai vállalatba adásának tárgyalását a folyó évi május hó 22-én, pénteken, d. u. 3 órakor megtartandó rendkívüli közgyűlésre tűzte ki.

Ez alkalommal dr. Grósz Menyhért thb. tag indítványa a gabona behozatali vám fel-függesztése ügyében is tárgyalatni fog.

Erre a közgyűlésre bizottsági tag urat ezennel meghívom.

Nagyvárad, 1914 május hó 17-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Megérkezett a postások részjutaléka.

Ma fizetik ki a jutalmakat.

Kedden reggel örömdetes értesítést hozott a posta a nagyváradai postaigazgatóság részére. Az intézkedésben arról értesítik az igazgatóságot, hogy a minden évben szokásos részjutalékot a felsőbb fórumokon megállapított számadások alapján ki lehet fizetni.

— Megjött a részjutalék! — Hangzott szájról-szájra. Egy fél óra alatt minden postás tudta már, hogy megjött a várva-várt rendelet. Kedden Nagyvárad legboldogabb emberei a postások voltak. Ebben a drága pénztelen világban nem is csoda, ha feldobog az ember szíve a pénz emlegetésére, különösen akkor, ha abból egy bizonyos rész neki is jár.

A fontos aktát igazi magyar gyorsasággal intézték el. Rövid fél óra alatt szétdarabolták a hatalmas számadást és utnak indították a különböző hivatalokba, hogy megfelelően számfejtésük és fizessék is ki.

A nagyváradai igazgatóság részére összesen 32000 koronát rányoztak elő. Ebből a pénzből nyolc vármegye postásai részesednek a megfelelő arányban. A legmagasabb jutalék 1300 korona. Ennyit kap Siket Traján postaigazgató és a legkisebb összeg 30 korona, amit a takarítónők kapnak.

Az igazgatósági tisztviselők fizetésük 20

A „Kolozsvári Kristály“ Gőzmosógár üzlethelyiségét Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig fűzőipar épület) helyezte át.

Ruhafestés. — Vegytisztítás. — Gőzmosás.

százalékát kapják, míg a kezelőszemélyzet az ugynevezett „egységet“ kapja.

A magyarországi postaigazgatóságok összesen 130000 koronát kapnak. Érdekes, hogy a múlt év végén az a hír terjedt el, hogy a részjutalékot nem kapják meg egy összegben, hanem két részletben és pedig májusban és decemberben. Lehetséges, hogy a felsőbb tisztviselőkre ez előnyösebb lett volna, de a kisebb javadalmazású tisztviselőkre nagyon kis jelentőségű lett volna, amennyiben alig kapott volna egy-egy tisztviselő pár koronát.

Ez ellen a terv ellen a tisztviselők méltatlankodtak is és ugylátszik, hogy figyelembe is vették. Mint értesülünk, egy összegben fogják kifizetni a jutalékot.

A kifizetéseket ma fogják eszközölni az igazgatóságnál, míg az egyes hivataloknak holnap kell megkapniok a várva-várt pénzeket.

Az Oltáregylet munkakiállításának megnyitása.

A Katholikus Kör pompás dísztermében tegnap, szerdán délután 5 órakor nyílt meg az Oltáregylet ez idei kiállítása. Már jóval öt óra előtt díszes és előkelő hölgyközönség gyűlt egybe, ezenkívül megjelentek dr. *Vucskics Gyula* kanonok, dr. *Némethy Gyula* tb. kanonok, *Száhlender Károly*, *Kovács S. János*, *Lipcey Gyula*, *Gálly Sándor*, *Somogyi Géza* stb.

A kiállítást *Grócz Béla* nagyprépostkanonok nyitotta meg. Előbb dr. *Lestyán Endre* oltáregyleti igazgató üdvözölte *Grócz* kanonokot, majd pár szóval vázolta a kiállítás célját és kiemelte a munkálkodó hölgyek fáradhatatlan munkakedvét.

Miután *Grócz* kanonok a kiállított egyházi ruhákat megáldotta, néhány kedves szóval köszönte meg a munkáló hölgyek fáradozását s rámutatott arra a nagy lelki haszonra és áldásra, mely az Isten dicsőségére készült munkákból azok készítőire bőségesen fognak háramlani.

A kiállítás vasárnap estig lesz nyitva. Délelőtt 10-12 ig és délután 3-6-ig tekinthető meg.

Ujólág felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét a pompás kiállításra és délutánonként tartandó előadásokra.

Ma, csütörtökön délután 5 órakor dr. *Némethy Gyula*, a kitűnő előadó és neves esztétikus tart beszédet. Ezt előzőleg *Vucskics Ottóné* ad elő zongoradarabokat és *Kürtty István* ur cellón játszik.

Pénteken pedig *Pálffy Béla* gyomai plebános, a kitűnő egyházi szónok tart előadást. dr. *Krüger Aladárné* éneklő Erkel Hyunyadi Lászlójából Erzsébet két hatalmas áriáját és *Mazalik Ella* pedig zongorázik.

Az Oltáregylet javára az előadások alkalmával 1 korona belépti díjat szednek.

Süldő ördögfiókák.

Valamelyik nap a szabadkőműves páholy több tagja a kávéházban a szabadkőművesek asztalánál üldögélt. Szóba került a kereszténység újabb ébredése Nagyváradon. Tenni kellene valamit, mondotta az egyik. Bólintottak rá a többiek.

Tenni kell, mert ha a kereszténység öntudatra ébred, ki az ördög fogja akkor a szabadkőműves maszlagot bevenni?

Tegnap aztán két lapban is megjelent egy-egy kereszténygyalázás. Kormánypárti lapban az egyik, ellenzékiben a másik, hogy a 48-as és 67-es keresztények egyaránt és egyszerre kapják meg a szabadkőműves arculütést.

Krisztus Urunkat is arculverte a csöceselék; dicsőség az ő sorsában osztotni!

*

Reggel a Nagyvárad Napló vicioritotta a fogát a keresztre, dühösen kapkodva különösen a Katholikus Népszövetség felé.

Azt írja: „csendben — most látjuk, hogy könnyelműen — összetett kezekkel néztük, hogyan fészkelte be magát Nagyváradra is a Katholikus Népszövetség.“

Álljunk meg egy szóra.

Ki fészkelte be itt magát Nagyváradon hivatlanul, kéretlenül? Mi keresztények, a kik itt vagyunk kilencszáz éve? Mi, a kik ezt a várost alapítottuk, vérünkkel megvédelmeztük, a kik most is ennek dolgozó polgársága vagyunk? Bennünket mernek befészkelődött jövevényeknek nevezni, a kik itt itthon vagyunk? Hohó! Talán mi néztünk összetett kezekkel egy friss keletű bevándorlást, a mely jött a humanizmus batyujával és a türelem füttyölőjével, a mely appellált a magyar vendégszeretetre és a mely most hála fejében arcátlanul ki akarna dobni bennünket a saját házunkból! Micsoda kolosszális tévedésben voltak a mi őseink, mikor a tóra mondták: ugy fogadd be, hogy kiver a házadból!

Talán az kellett volna, hogy mi keresztények alázatos instanciát nyujtsunk be a László király-, meg a Bihar-páholyokhoz, sziveskedjenek kegyesen elnézni, ha tömörülni akarunk? Vagy kérdezzük meg a Nagyvárad Naplótól, megengedi-e, hogy a keresztény közönséget a szabadkőműves sajtó garázdálkodásairól felvilágosítsuk? Oh, micsoda mulasztást követett el Belopotoczky püspök ur, mikor nem szabadkőműves vakolások, hanem a keresztény gondolat harcosai számára emelt palotát! Nagyszerű! Most már abba is beleütik az orrukat, mit csinálunk mi keresztények. Hát igenis, nem fogjuk ezentul tűrni, hogy a szabadkőművesség hatalommá nőjje ki magát a mi nemtörődömségünk folytán. Mi nem fogjuk összetett kézzel nézni, hogy befészkelje magát ebbe a városba egy destruktív irányzat. Mi nem fogjuk tűrni a „konkolyhintést“, a „kutmérgezést“. Mi fogunk tovább is küzdeni „az izgatásból élő, zavarosban halászni akaró

bandákkal“ szemben. Nagyon jól megírta a Napló, micsoda firmákkal kell nekünk küzdenünk, elég a Napló finom szavait idézőjelbe tennünk s mindenki tudja, csak *kikről* lehet szó.

No és a pogrom, az üzletek fosztogatása, a rablás. Gyalázatos dolgok, még akkor is, ha buta parasztok követik el, mint Oroszországban. De tudunk ennél még gyalázatosabb dolgokat. Vannak alakzatok, akik nem üzleteket, hanem templomokat fosztanak ki, akik pogromot rendeznek — betegápoló apácák, tanító szerzetesek ellen, akik egyházi vagyont rabolnak, más szóval szekularizálnak. Rabol egyik is, rabol a másik is. Igaz hogy Oroszországban a felizgatott tudatlan tömeg rabol ki egy-két üzletet, száz évben egyszer, Franciaországban pedig finom urak rabolnak egy évtized óta s törvényhozók rendeznek pogromot apácák ellen s ezt a pogromot elnevezik szekularizációnak. Talán ez azért nem gyalázatos rablás, mert szabadkőműves urak rendezik? Haragusznak errefelé egyes páholylovagok, a miért a szekularizálókat a kasszafurókkal állítottuk egy nivóra? Helyes. Boesánatot kérünk a kasszafuró uraktól. Az apácaüldöző, templomrabló, népbolondító szekularizálók a kasszafuróknál lejjebb állanak.

Ezek elintézése után talán kijelenthetjük, hogy ha a Napló újra verklizi régi kereszténygyűlölő kirohanásait, hát csak folytassa. Ezzel is hozzájárul a mi népfelvilágosító akciónkhoz, bemutatván magát igazi képében. Egy keresztény ur nemrég ugyanis azt a kijelentést tette: a Napló mintha tisztességesebben kezdene viselkedni a keresztény ügyekkel szemben. Hát csak kitört belőle megint a le nem tagadható faji gyűlölet. Aztán csodálkozni fognak a Naplónál, ha egy szép napon antiszemizmusrá ébrednek.

Nem mi szitunk antiszemizmust, hanem a szabadkőművesség fogja az efféle nekiszilajodással provokálni. Am lássák, ha addig kevergetik a mérget, míg a hátukon verik szét a vakolókanalat.

*

Az Uj Nagyvárad délután arról panaszkodott, hogy nem kapott tőlünk cáfolatot. Ez a lap is meg volt hívva ugyanis a mi főnséges Szent László ünnepünkre, szivesen láttuk mint vendéget s viszonzásul valami Lucifer álnév alatt nekirontott az ünnepnek, kvalifikálhatlan és nevetlen durvasággal.

Tegnap megint megszólal az állítólagos Lucifer. Kesereg, hogy nevetlenkedését cáfolatra nem méltattuk. Első felháborodásunkban valóban az volt a szándékunk, hogy nem cáfolatot, arra nem méltó, hanem egy kis kioktatást adunk az Uj Nagyvárad új Luciferének. De aztán elállottunk a szándéktól. Holmi kis állítólagos ördögfiókák sületlen nevetlenségeivel szóba állani nem volt időnk.

Ál-Lucifer tegnapi kiruccanásával sem foglalkozunk, mely pedig talán választási

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butorokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

irási vizsgára készült parádés stílusgyakorlatnak. Aki nem áll akkorá képtelenséget nyomtatni, ha álnév alatt is, hogy a magyar föld egyharmada papi kézen van, az vegyen sürgősen néhány hideg zuhanyt, de ne várjon cáfolatot.

Különb is: az Uj Nagyvárád ne plagizálja Lucifer nevét. Lucifer gonosz, de legalább nem ostoba. Az ál-Luciferek pedig még gonoszságban sem győzik a versenyt.

Az a kereszt pedig, amelyet szabadkőműves perkölcségen vettünk, ne fájjon olyan nagyon. Legalább most jó célra ment a páholy pénze.

Egyebekben az ál-Lucifer mü-dühöngéseire füttyölünk ezentul is s olyan kevésszer fogunk az Uj Nagyvárád délutáni mérgeledéseivel szóba állani, amilyen kevésszer csak tehetjük.

Elvégre jogunk van megválogatni, ki vel és mikor álljunk szóba.

A Sztarill-féle részvénytársaság megalakulása.

Nagyvárád piacára nézve jelentős esemény történt tegnap: megalakult a Sztarill-féle részvénytársaság.

Tegnapi számunkban már vázoltuk azokat az előzményeket, a melyek a részvénytársaság megalakítását szükségessé tették. A tegnapi gyűlésen aztán a hosszas és gondos előkészítő munkák után végleg megalakult a tervezett részvénytársaság.

A gyűlést a Magyar Bank tanácsstermben tartották meg. Jelen voltak:

Halász Gyula, Schenker Ferenc, dr Krüger Aladár, Kerekes Elek, Horváth Károly, dr Waldmann Márk, dr Wawrek Kálmán, Faludi Miklós, Kelen Béla, Agárdi Dávid, Goldberger Lajos, Peller Ferenc, Sztarill Ferenc, Tarsoly Ferenc, Tóth Gyula, Mezei Lajos, Szántó Dezső, Tárnoki László, Bródi Miksa, Vlád Gusztáv, Fehér Dezső, Soós Jenő, Rosenberg Izsó, Szabó Károly, dr Vas Izsó.

A jelenlévők felkérésére Halász Gyula plébános foglalta el az elnöki széket, szép szavakkal vázolta a részvénytársaság célját és hangsúlyozta, hogy az egymást megértő szeretet és támogatás hozta létre ezt a részvénytársaságot, kívánatos, hogy ugyanez a szellem vezesse a részvényeseket a jövőben is és adjon teljes sikert a vállalkozáshoz, mely annyi kisiparos existenciáját van hivatva megmenteni.

Az alakuló gyűlés rendes formáságai során megállapították, hogy a részvénytőke a tagok által behozott betétellel van fedezve. Pontonként letárgyalták és elfogadták az alapszabályokat és kimondták a részvénytársaság megalakítását.

Kelen Béla indítványára a részvénytársaság elnökévé Halász Gyula váradvelencei plébánost választották meg, aki a választást megköszönve, ismételt Isten áldását kívánta a részvénytársaság működésére.

Az alapítók a részvénytársaság első igazgatóságába a következőket nevezték ki:

Schenker Ferenc, Horváth Károly, Kelen Béla, dr Wawrek Kálmán, Faludi Miksa, Szántó Dezső, Goldberger Lajos, Sztarill Ferenc.

A felügyelő-bizottság tagjaiul megválasztották:

Kerekes Elek, Bródi Samu, Peller Ferenc, Máthé István, Szabó Károly.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Délután az új részvénytársaság igazgatósága tartotta meg első ülését, a melyen a végrehajtó bizottság tagjaiul megválasztották Schenker Ferenc, dr Wawrek Kálmán és Sztarill Ferenc, Schenker Ferencet akadályoztatása esetén Horváth Károly helyettesíti. Az igazgatóság elnökévé Schenker Ferencet, a részvénytársaság ügyészévé dr Krüger Aladár választott meg.

Sztarill Ferenc vagyónának a részvénytársaság által történő leltározása ma megkezdődik, a részvénytársaság pedig bejegyeztetése után azonnal megkezdí működését.

Az Oltáregylet kiállítása.

A kedves kis intim terem helyett, ott a Szent László menedékházban, az Oltáregylet most a Katholikus Kör hatalmas levegős, világos dísztermében helyezte el idej munkálkodásának gazdag eredményét. Itt persze pompás világitást kap, teljesen érvényre jut a legkisebb közimunka is, s ami nem csekélység, nagy közönség is kényelmesen szemlélheti, a tolongás, fülledt levegő kellemetlenségei nélkül a kiállított tárgyakat. Így persze jobban is lehet kímélni, tisztában lehet őrizni a kényes fehérneműket.

A kiállítás a terem felét foglalja el, másik felét székek borítják, az előadást hallgató közönség részére. A rendezés, mint a múlt években, Vucskics Julia urhölgy finom izlését és szakavatottságát dicséri. Az egyházi ruhák három nagy asztalon s több ruhatartó lábön és fogason nyertek elhelyezést. A miseruhák, vecseryepalástok, dalmatikák, albák, karingek, ministráns-ruhák lábokon, az oltárabrosszok, antipendiumok, kehelyruhák a három asztalon. A miseruhákat így körül lehet járni s minden oldalról figyelmesen megszemlélni és pedig kellő távolságból is, ami nem csekély előny.

Mielőtt egyes darabokat kiemelne, lássuk először a kiállítás statisztikáját. 14 miseruha, 4 dalmatika, 8 palást, 24 stóla, 48 stólavédő, 14 karkötő (manipulus), 14 kehelytáska (bursa), 14 kehely-vélum, 1 szentesség-vélum, 28 palla (kehelyfedő) 144 kehelytörlő, 144 kéztörlő, 36 kehelyabrossz (corporale), 6 beteglátogató táská, 5 ciborium-takaró, 12 oltárabrossz, 1 csengettyű-huzó, 13 miseing (alba), 12 karing (superpelliceum) készült az idén.

E számok maguk is beszélnek, pedig az egyes tárgyak minőségéről nem is szólnak. A ruhák anyaga magától értetődik, teljesen rubrika-szerű; vászon, selyem és felselyem, bélésre tartó, kék szatin. Ugyanezt mondhatjuk alakjáról is: van egy nagy Borromeo-kazula, több kisebb, antik római formájúak, de erősen kívágot, hegedü-alaku egy sines közöttük. A miseruhák közül szabad legyen kiemelnem Vucskics Jenőné kazuláját, melynek keresztje fél gobetin öltéssel készült, rajza, szinhangulata, finom árnyalatával igen hatásos és előkellő; Sándor Albertné finom egész gobelin-öltéssel himzett egy fehér kazulát. A villa-alaku kereszt himzése rajzban, himzésben tartózkodó, diszkrét, gyöngéd. A munka kivitele igen pontos, precíz. A himzés alapja fonadéköltéssel (versetzter Stich, Köperstich) készült. Ezt a szép kazulát Grunwald Henrikné aján-

dékozza a premontreiek temploma részére. Nagyon szép Olasz Ilka és Szabados Pálné himzett kazulája is, valamint Koszta Istvánné. Ez utóbbinak keresztje applikált szekfüvekkel van ékesítve. Igen hatásos, távolról is érvényesülő technika. Bizonyos távolból a virágok élethűsége meglepő. Melegen ajánljuk az Oltáregylet buzgó hölgyeinek eztja technikát. Ki kell még emelnük egy gyönyörű antipendiumot, melyet bámulatos szorgalommal himzett ki Óváry Sándorné „artisella” vagy sodratlan selyemfonállal. Nagy stilizált szőlőleveles mustra, mely távolról pompásan hat. Ugyancsak Óváryné ajándékozott az élesdi templomnak egy szép fehér palástot. Mit mondjunk a rengeteg horgolt, varrt csipkéről, mellyel az egylet buzgó hölgyei a templomi fehérneműket ékesítették? Mindnyájan rászolgáltak a közönség és az illető hitek elismerésére és hálájára, de különösen Ember Emánuelné, ki egymaga nagy mennyiségű csipkehimzéssel van képviselve a kiállításon.

A múlt év október havától kezdődőleg a következő urhölgyek dolgoztak a munka-órakon:

Özv. Grunwald Henrikné, Vucskics Julia, Harmathy Károlyné, öz. Ember Manóné, Vinkler Józsefa, öz. Harrach Józsefné, Sándor Albertné, Fráter Imréné, dr Fráter Pálné, öz. Lukács Gusztávné, Szokop Mária, Szabados Pálné, Koszta Istvánné, Szikora Irma, öz. Meluch Lajosné, öz. Galinszkyné, Ikrieh Erzsike, Kovács Piroška, Justh Magda, Schwartz Gézáné, Schwartz Gabi, Jaks Marianne, öz. Óváry Sándorné, öz. Olasz Ákosné, Olasz Ilka, Horváth Margit, Kolozsváry Sándorné, Keledy Margit, Kazinczy Mariska, Vucskics Ottóné, Bacsinszkyné, öz. Bilinszky Szóterné, Birta Sándorné, Vucskics Jenőné, Hosszu Kelemenné, Szolinger Béláné, Gondöcs Irén, Lukács Ilona, Óváry Klára.

Karingre, albára oltárabrosszra rendkívül sok csipkét, himzést készítettek és ajándékoztak az Oltáregyletnek:

Ember Manóné, Buzath Ilona, Vinkler Jozefin, Szabados Pálné, Fráter Imréné, Szikora Irma, Grunwald Henrikné, Sürger Marcsa és Pepi, Sürger Bertalané, Schwartz Gézáné, Ujfalussy Klára, öz. Sürger Mihályné, Antóni Mária, Walner Margit, Lőrinczy Margit, Harmathy Károlyné, Fráter Pálné, Vértessy Arnoldné, Molnár Erzsike, Keledy Margit, Bacsinszkyné, Kövér Andorné.

A Katholikus Kör épületének központi fekvése remélnünk engedi, hogy a kiállítás sokkal tömegesebb látogatásnak fog örvedeni, mint eddig. Valamikor IX. Pius pápa egy nagy katolikus müintézet tulajdonosának a többi között ezt írta: Operam von perdit, qui Deo laborat: nem vész kárba annak fáradsága, ki Istennek dolgozik. Lelkesitse ez a tudat az Oltáregylet nemeslelkű, buzgó hölgyeit, kiknek azonban mi, a közönség is örömmel hozzuk meg a legteljesebb elismerés önkénytes adaját.

Némethy Gyula dr.

Fogak és fogszorok úgy kaucukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér huzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várád, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Mi van aládában?

A nagyváradi posta rejtélyes csomagot őriz. —

Két nappal ezelőtt a nagyváradi postaigazgatóságához rejtélyes csomag érkezett Szatmárról. Az ottani postahivatal nem tudta kikézbessíteni a csomagot, mert a címzett nem vette át. Mivel pedig a csomag rendkívül gyanusnak látszott, sürgősen átküldték a postaigazgatóságnak Nagyváradra.

A Tiszántul munkatársa beszélt ebben az ügyben Siket Traján postaigazgatóval, a kinek dr Kovács Jenő referálta el az ügyet.

— Jelentették nekem — mondotta Siket Traján, hogy Szatmáron valami *Szentpétery* nevű kereskedő címére feladták ezt a bizonyos ládát. A feladó neve rajta van a szállítólevelen. A csomag sulya 22 kg. Tartalma törékenynek van jelezve. A címzett azzal az indokolással utasította vissza a csomagot, hogy nem ismeri a feladót. Az ideküldött csomagot *Melchner* tanácsosnak osztottam ki. Őt biztam meg, hogy lépjen érintkezésbe a rendőrséggel, mert a postán nem akadt senki, aki fel merte volna bontani a gyanus ládát.

Erdeklődtünk a rendőrségen, de *Jánossy Gyula* kapitány még egyáltalán nem kapott értesítést a gyanus csomagról. Ők sem bontanák föl, hanem szabad területen belelőnének. Esetleg a tűzértséget kérik föl, hogy segédkezzenek a felbontásnál.

A csomag jelenleg a postapalota pincéjében van. Teljesen olyan, mint a Cernovici pokolgép volt, amely Debrecenben olyan rettenetes pusztítást csinált. Ezért fölötté óvatosan kell vele bánni s jöllehet az igazgató ur „bagatell-ügy“-nek mondotta, mégis aggasztó és az élete mindenkinek drága. Nem lehetetlen, hogy tisztán tréfáról van szó, de komoly veszedelmet is rejtegethet magában a láda.

Azért ajánlatos minél előbb eloszlatni ezt az aggodalmat.

A kir. adóhivatal sikkasztója.

Klimkó Antal a bíróság előtt.

A nagyváradi kir. pénzügyigazgatóságánál nagyszabású sikkasztásnak jöttek a nyomára a múlt évben. Az adóhivatalban történt a sikkasztás, ahol a bírói letétekkel manipulált *Klimkó Antal* adóhivatali segéd-tiszt és a büntársa, *Emmer József* írnok.

Több mint ezer koronára rug az apránként elsikkasztott pénzek összege. Olyan formán történt itt is a manipuláció, mint ahogy *Detrichék* csinálták a városi pénztárnál.

Természetesen, mihelyt kiderült a manipuláció és megindult a vizsgálát, a hűtlen hivatalnokokat azonnal felfüggesztették állásuktól és megtették ellenük a feljelentést.

Tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága *Ember Géza* táblabíró elnökletével. A vádat dr *Medvigy Mihály* kir. ügyész képviselte, a védelmet dr *Mendelényi Béla* ügyvéd látta el.

A vádirat szerint *Klimkó* és *Emmer* együtt és közösen *Csordás Imre* váncsodi lakos részére egy a nagyváradi törvényszék által kiutalt 1000 koronáról szóló nyugtát hamisítottak, s a pénzt *Klimkó* fel is vette.

Ezenkívül több kisebb összeg is szerepel. *Emmer József* azzal van vádolva, hogy a Gazdasági és Iparbank által kiállított törleési engedélyről egy 40 koronás bélyeget eltulajdonított.

Klimkó tagadta a terhére rótt bűncselekményeket.

— Kérem én nem emlékszem semmire. Már akkor is beteg voltam, mert sokat ittam.

Emmer szintén tagadta a terhére rótt bűncselekményeket.

A védelem különben azt kívánta igazolni, hogy *Klimkó* a sok ital kévetkezésében elvesztette beszámítható képességét. A kórházban is sokáig kezelték — paralizisben szenved.

Gerő dr törvényszéki orvos úgy vélekedett, hogy a vádlott beszámítható. A kezelő orvosok azonban igazolták, hogy beteg.

Mendelényi dr kérte, hogy terjesszék fel az ügyet az igazságügyi orvosi tanáchoz. A bíróság a kérelemnek helyt adott és a tárgyalást elnapolta.

A „Hilária“ dalegylet évzárója.

A nagyváradi „Hilária“ dalegylet vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg évzáró gyűlését. *Jourca Marcel* titkár referált az 1913—1914. évi működéséről. Ennek letárgyalása után a rendező bizottság egy évzáró ünnepély rendezését javasolta, melyet a tagok egyhangulag elfogadtak. Az évzáró ünnepély a görög szertartásuak pünkösdjének másodnapján lesz megtartva a Püspökfűdőben táncmulatsággal egydekötve.

A titkári jelentés szerint a „Hilária“ célja a román kultúra, zene és irodalom minél szélesebb rétegekben való terjesztése. Hogy a „Hilária“ ezen célját elérhesse, a tél folyamán több ízben rendeztek matinákat, melyek mindig a legpompásabban sikerültek. A matinékon a nevesebb román íróktól és költőktől szavaltak és tartottak felolvasásokat és értekezéseket.

A rendezett matinékon, valamint a febr. hó 26-án tartott nagyszabású koncerten az erkölcsi siker dr. *Popa Tivadar* elnököt, dr. *Kirvay Vazul* alelnököt és *Jourca Marcel* titkárt illeti. Ugyancsak ezeken a matinékon és koncerten arattak sikereket a nagyváradi intelligens román publikum fiatal hölgyei és férfiai és pedig: dr. *Pascatiu Traján*, *Plopu Delia*, *Diamandi Cicus*, *Hosszú Jánosné Kiss Nóra*, *Kiss Valici*, *Pap Viorika*, *Popovici Ella*, *Egry Mici*, *Zigre Lukrécia*, özv. *Babi Jánosné*, *Ursan Flórka*, *Pateas nővérek*, ur *Kirvay Vazul*, dr *Zigre Miklós*, *Tulbure György*, *Jourca Marcell*, *Radu Vazul*, *Vacarescu Sándor*, *Popovici Valér*, *Cepra Romulus*.

A „Hilária“ tevékenysége és működése tisztán irodalmi, zenei és esztétikai körökre szorítkozott. Nemesak irodalmi, hanem egyházi téren is vannak sikerei, mert kitűnő vegyes kara több ízben énekelt nagyobb ünnepi miséken.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

..FIREK..

Tájékoztató.

Május 21., 22. és 24-én Oltáregylet ünnepélye a Kath. Kőr Szent László-termében d. u. 5 órakor.

Áldozócsütörtök.

Ma van a negyvenedik nap a feltámasztás után, az Ur Jézus menyemenetelének napja. Ma ment ki tanítványaival utoljára az Olajfák hegyére s ott vett végbucsat tőlük, vigasztalva elhagyott szeretteit. Szentséges lábnyoma ma is látható az Olajfákhegyének esucsán. Innen szállt fel a mennyekbe s tanítványai könnybe lábadt szemekkel néztek utána, míg eltűnt, elfödte előlük az ég kékje.

Az ünnepet a magyarok azért hívják Áldozócsütörtöknek, mert e napig lehet elvégezni az évente kötelező husvétii gyónást, s ezen a napon végzik a gyermekek első áldozásukat.

Ma újra látni fogjuk az első áldozó leánykakat fehér ruhába öltözötten s fiukat, karjukon fehér szallaggal, kezükben a gyertyaszállal. A nyilvános szereplés első, legfontosabb aktusa ez, minden ember szemében örökemlékü esemény.

A székesegyházban az ünnepi nagy misét dr *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t. nyug. tábori püspök, nagyprépost tartja, a szent beszédet *Fetzer József* napnevelő-intézeti lelkiigazgató fogja mondani.

Bérmálás Berettyó-Széplakon

Fetzer Antal fsz. püspök tegnap délelőtt folytatta bérma körutját s Berettyószéplakon szolgáltatta ki a bérmálás szentségét. A püspök Margitáról ment Berettyószéplakra *Brósztel* Lajos esperes, dr *Mazurek Gyula* szentszéki jegyző és *Halász Elemér* főszolgabíró kíséretében.

A püspök fogadtatása ünnepélyes volt, a község tüzoltósága díszben vonult ki és a község nevében *Fodor Mihály* üdvözölte a püspököt.

A püspök egyenesen a plébániára hatatott, ahol Id. *Gahér* Mihály szeretettel fogadta. A plébániáról ment a püspök a templomba, hol a mise után feladta a bérmálás szentségét. A bérmálók száma 120 volt.

A bérmálás után fogadta a püspök a tisztelgő küldöttségeket. A püspök üdvözlésére megjelent a község képviselőtestületének, a hitközségnek és az egyesületek küldöttsége.

Fogadás után a püspök meglátogatta a református lelkiszt és a községi jegyzőt.

Délben a plebános ünnepi ebédet adott a püspök tiszteletére, melyen sokan vettek részt.

A püspök ma reggel indul Bodonosra, hol ma lesz a bérmálás.

* **Személyi hir.** Dr *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nagyprépost 4 heti üdülés után Abbáziából hazaérkezett.

* **Kongregációi élet.** Az Urak Mária Kongregációja ma este fél 7 órakor tartja rendes összejövetelét a szokott helyen. Az Urnók Mária Kongregációja nem tartja meg rendes összejövetelét csak mához egy hétre, május 28-án, még pedig nem a rendes időben, hanem a májusi ájtatosságra tekintettel: fél 5 órakor.

* **Májusi ájtatosság.** A Szent László templomban ma este 7 órakor lesz a májusi ájtatosság. A szentbeszédet dr. Vucskies Gyula kanonok fogja megtartani.

* **A király állapota.** A hivatalos lap mai száma a király állapotáról a következő orvosi jelentést adta ki:

A jobb oldali tüdő bronchiáiba levő katarus tünetek csökkentek. A köhögési inger mérsékelt. Ófelsége ma egy órán át tartózkodott a kis erkélyen nyitott ablak mellett.

Bécs, 1914. évi május hó 19-én, este. Dr. Kerzl kezelőorvos, dr. Ortner tanár.

Ófelsége állapotáról közlik, hogy az éjszaka zavartalanul folyt le. A közérzet teljesen kielégítő. Tekintettel az uralkodó állapotának állandó javulására, a kezelőorvosok a délelőtti jelentések kiadását megszüntetik.

* **Fizetik az adót.** Lapunk tegnapi számában említettük, hogy a pénzügyi válság dacára Nagyváradi város polgárai tetemesen nagyobb adóösszeget fizettek be az év első öt hónapjában, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Egy előfizetőnk azt közli velünk, hogy a háztulajdonosok ha elmulasztják az adó befizetését, most nem a régi eljárás szerint foglalnak előbb ingóságot, hanem most mindjárt a házbéren kezdik s ezt tiltják le a lakóktól. A háztulajdonos inkább fizet, csak hogy ne zaklassák a lakóját s különben szegényli is, hogy lakójától a lakbért letiltás. Ilyen letiltások voltak a múltban is.

* **Rákóczi-ünnepély.** A Nagyváradi Velencei Kath. Kör, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem emléke iránt való hálás kegyeletének kifejezést adjon s a Rákóczi gyalázás ellen tiltakozzék, f. hó 24-én, vasárnap d. u. 4 órakor a róm. katolikus fiú iskola helyiségében (Templom-utca 2.) a Kör műkedvelőzenekarának és dalárdájának közreműködésével Rákóczi-ünnepélyt rendez. Rákócziról Magdits Károly fog előadást tartani. Kovács Károly pedig tárogatón kuruc nótákat ad elő.

* **Rose nyelviskolája.** Felhívjuk olvasóink figyelmét Rose M. nyelvtanár mai hirdetésére. A népszerű és kiváló nyelvtanár az ő pompás és a gyakorlat által igazolt rendszerével már eddig is nagyszerű eredményeket ért el. Főlegesen is talán bővebben részleteznünk, hogy milyen sokat jelent egy ilyen nyelviskola Nagyváradon.

* **Miniszteri biztos az érettségi vizsgálatra.** A kereskedelemügyi miniszter a nagyváradi felső kereskedelmi iskola 1914. évi érettségi vizsgálatára dr. Moskovits József keresk. és iparkamarai elnököt küldötte ki miniszteri biztosul. — Mint értesülünk, dr. Moskovits József nagymérvű elfoglaltsága miatt a kiküldetést nem fogadhatta el.

* **Adományok a nyilvános könyvtárnak.** Oláry Gyuláné 1 kötet (52 füzet), Materny Imre 19 kötet, dr. Gyémánt Jenő 7 kötet könyvet ajándékoztak a könyvtárnak. A szives adakozóknak ezután is hálás köszönetét fejezi ki a könyvtár vezetősége.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett temették el tegnap délelőtt Somossy Béla nyugalmazott vármegyei tisztviselőt. A temetésen a vármegyei tisztikar Keszthelyi Zoltán főjegyző és Verner Kálmán árvaszéki elnök vezetése mellett testületileg jelent meg.

* **A Népszövetségi Hitelszövetkezetben,** tekintettel a mai ünnepre, befizetés ma nem lesz, hanem holnap, 22-én délután a szokott időben.

* **Kossuth haláltusája.** Kossuth Ferenc állapota tegnap éjjel-tájban katasztrófálissá fordult. Éjjelután félhárom órakor elküldöttek báró dr. Müller Kálmán professzorért, aki nagyfokú szivgyöngeséget és lélegzési zavarokat állapított meg. Alig hagyta el báró Müller a Gresham-palotát, Kossuth fájdalmi megújultak, állapota még az előbbinél is rosszabbra fordult, mire hajnali négy órakor ismét elküldöttek Müller Kálmánért, aki most már esüggeden konstataulta, hogy a katasztrófa már csak órák kérdése. A délelőtt alig hozott változást Kossuth állapotában. Leirhatatlan fájdalmi vannak. Az elsötétített hálószobából, ahol az egész család összegyűlt, a harmadik szobába is áthallatszanak Kossuth fájdalmas szavai:

— Jaj, jaj, segítsen, ne hagyjanak, nem bírom tovább, Pallay, jöjjön, segítsen! — Később elvesztette eszméletét s ereje rohamosan fogy.

* **Az Ügyvédszövetség küldöttsége az igazságügyminiszternél.** A Nagyváradi Ügyvédszövetség 12 tagu küldöttsége tegnap délben tiszteleggett Balogh Jenő igazságügyminiszternél. Dr. Adorján Emil terjesztette elő az ügyvédek ismeretes kérelmét, hogy tudniillik ne a városi járásbírószágot telepítsék ki a törvényszék épületéből. Az igazságügyminiszter kegyesen fogadta a nagyváradi ügyvédek és megígérte jóindulatát. Ezután Záborszky miniszteri tanácsost és Vadász Lipót államtitkárt keresték fel az ügyvédek.

Bary József törvényszéki elnök különben, mint azt már megírtuk az Andrány-céggel megkötötte a szerződést az Andrány palotában levő új helyiségre. A bérleti szerződést az igazságügyminiszter jóváhagyta és éppen tegnap érkezett meg a miniszter jóváhagyásával záradékolt szerződés. A törvényszék elnöke azonnal érintkezésbe lépett a háztulajdonosaival, s az átalakító munkálatokat rövidesen megkezdik, úgy hogy egy hó leforgása alatt meglesz a kihelyezés. A nagyváradi ügyvédek akciója most már valószínűleg sikerrel fog járni.

* **Választók vizsgálója.** A váradolasi irni olvasni tudást vizsgáló bizottság felhívja mindazokat, akik az irni olvasni tudást megállapító vizsgára jelentkeztek, hogy vasárnap május 24-én délelőtt 8 órától 11 óráig a vizsgáló bizottság előtt akár kaptak idezést akár nem, okvetlenül jelenjenek meg, mert a jelzett idő pontban a vizsgáló bizottság működését befejezi. A vizsgálatok ezen bizottság előtt május 24-én délelőtt 8 órakor kezdődnek. Komlóssy József, bizottsági elnök.

* **A Kath. Kör új kuglizója megnyitása.** A Kath. Kör kerthelyiségében új, fedett kuglizó készült, melyet ma délután fél 5-kor fognak megnyitni. A megnyitón részt vesz dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t, ny. tábori püspök, nagyprépost is.

* **Öngyilkos postamesternő.** A szabolcsmegyei Gyüre községben több apró szabálytalanságot észleltek a postán. A nagyváradi postaigazgatóság dr. Egry posta s. titkárt küldte ki vizsgálatra. Egri konstataált is némi mulasztást s vagy 200 korona

hiányt. A postamesternő efelőtti szegényében lugkőoldatot ivott. Az orvosok véleménye szerint állapota reménytelen.

* **A katonatiszt balesete.** Sulyos baleset érte tegnap Fényes Barna nagyváradi honvédszázadost. A tisztí sequitáció a Szálkapuszta mellett tartott lovagló gyakorlatokat, amikor lova hirtelen megriadt és levetette a lovasát. Fényes, aki kitűnő lovas, derékcsontján szenvedett sulyos zúzódásokat, úgy hogy a mentőknek kellett lakására szállítaniok.

* **A dobrosdi rablás.** Tegnap az országos hirre vergődött dobrosdi rablótámadás ügyében annyiban történt újabb dolog, hogy a már napok óta eszméletlenül fekvő Smolka Mihály pénztáros visszanyerte eszméletét és ki lehetett hallgatni. A pénztáros megerősítette az eddigi nyomozás adatait, hogy a rablást hárman követték el. Smolka Mihály előadása szerint, mikor a lóról leesett, nem érzett semmi fájdalmat, sőt nyomban felugrott és menekülni próbált. Alig tett azonban pár lépést, már összerogyott. Ekkor ugrottak elő a rablók. Smolka könyörgött nekik, hogy ne bántsák, inkább minden pénzét odaadja. A rablók egyike Smolkára fogta a fegyverét és elsütötte. A pénztáros elvesztette eszméletét. A három haramia közül egynek a külsőjét tudta megjegyezni. Ez az ember nagy szűrt viselt. Különben mindhárman oláhok voltak. Smolkát ma a vizsgálóbíró is ki fogja hallgatni. Lehetséges, hogy ma szembesíteni fogják a letartóztatott emberekkel. Ettől a szembesítéstől sokat várnak a hatóságok. Tegnapi számunkban megírtuk, hogy letartóztatott egy váradi csavargót. Ez ellen az ember ellen még nincs komolyabb bizonyíték. Nagyon sulyos azonban az a körülmény, hogy a csavargó egyáltalán nem tudja igazolni, hogy hol töltötte a szombati napot. Bűnjel azonban nincs ellene.

* **A néger.** Az Apolló-mozi szerecsene volt ennek a bájos kis jelenetnek a hőse. Falusi kislány jött be tegnap a vásárba. Ott állott tegnap a Szent László téren, bámulta a jövő-menőket, a nagy palotákat, a rohanó emberáradatot, a magától szaladó, csilingelő villamost. Szép, pirosposztag falusi lány volt, ünneplő ruhában, tiszta fehér bluzban. Szinte elfáradt a szeme a sok-sok nézni valótól... És lám, egyszer csak jön a néger. A fehér gallér fölött feketétlet a fekete arca s a kabátujjából kilógott a fekete keze. Egy boltból jött ki a szerecsen, s amikor meglátta a jóképű kislányt, aki elálmélkodva bámult rá, önkéntelen mozdulattal pajkosan végigsimította kezét, a csokoládészinű kezét a leány szép tiszta fehér bluzán.

— Jesszus, a bluzom, kiáltott fel a lány. Ijedt szemekkel nézett a fehér bluzra, még bepiszkolta ez a csuf fekete kéményseprő, vagy miféle. És csodák-csodája, a fehér bluz nem lett — fekete. A körülállóak pedig a szemébe kacagtak a falusi kisleánynak Nagyváradon.

* **Öngyilkos asszony.** Berettyóújfaluból jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap délután 5 órakor öngyilkosságot követett el egy beteges öreg asszony. Az illetőt özv. Tóth Sándornénak hívták. Özvegysége óta folyton betegeskedett. Minden vagyonát az orvosokra és gyógyszerekre költötte, azonban javulást nem tudott találni. Tegnap délután lakása udvarán egy pejvás színbe zárkózott és ott felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

* **Debreceni cigányzenekar a Royal-kávéházban.** A Royal-kávéházban ma és a következő napokon Rácz Károly és fiai híres debreceni cigányzenekara fog hangversenyezni.

x **Harmincezer méter** női és férfi szövetség, lüster kicsinybeni eladása f. hó 27-én kezdődik. Silbermannál (Nagypiac-tér Kereskedelmi Csarnok) Vászna kanavászna, damastok legmegbízhatóbb és legolcsóbb beszerzési forrása.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

x **A tavasz örömeit teljesen kiaknázhajta** akkor ha önézetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág krém” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában” 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

x **A legizlésebb** bérma ruhák igen előnyös árban készülnek Czillér divatszalonjában.

x **Pesti Hirlap közli** (a tavaszi vásáron feltűnést keltett) a Banán kakaó behozatali részvénysárság különlegessége: a „Banaó.” E modern élelmi cikk kiváló tulajdonságairól a látogatók ezrei győződtek meg és szinte szétkapkodták az izléses külsejű csomagokat. A nagyvárosi érdeklődést is kielégítendő a vállalat ma esütörtökön Aszódi új kávé üzletében Rákóczi-uton, Orsolya zárdá épületben, pénteken és szombaton a Kossuth-utcai főúton ingyen kóstolót rendez melyre Nagyvárad közönségét ez uton meghívja. Olcsó! Egészséges! Tápláló! Természetes édességénél fogva cukor fölőleges gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt ajánlható.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

x **A kereskedelmi és iparkamara székházában egy garzon lakás,**

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagyvárad, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

x **Fehér és fekete bőr női félcipő** 3 kor. sz. r. asbőr barna és fekete színű n. p. n. női félcipő 5 korona, női chevrao amerikai félcipő 7 korona, férfi chevrao amerikai cipő 10 korona, ugyanaz féiben 9 korona; sandalok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2 60 korona 29—34-ig 3 20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiu szalmakalapok, f. h. r. n. m. k. ur. diva: cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jenőnél Szent János utca, Kispipa mellett.

x **Kakaó bab természetben** a Rákóczi-uti új kávé-üzletben (Orsolya zárdáépület) Aszódi trieszti kávé- és teabehozatalánál a kirakatban látható. Bőséges kakaó babtermésnél a kakaó olc. óbb lett, az ismert viághírű Korf-kakaó különként kimérve 1 kiló 4 kor., félkiló 2 kor., negyedkiló 1 kor., nyolcadkiló 50 fillér. Nagyvárad és vidéke előkelő kakaófogyasztó közönségét meghívom Rákóczi-uti kávé és tea üzletembe vásárlásra. Az arra lakók figyelmét felhívom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéira. Kávépörköltés a kirakatban látható.

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakitásokat modellek után vállal.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beholtozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegető biztos iövövel bir, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria építőgyár r.t.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4.   Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök délután: Drótos tót; este Zöld frakk. (Góthék vendégfellepte. Bérlet-szünet.)

Péntek: Mérföldkövek. (Góthék vendégfellepte. Bérlet-szünet.)

Szombat: Kém. (Góthék vendégfellepte. Bérlet-szünet.)

Vasárnap délután: Böském, este: Timár Liza (Bródi Sándor színműve. Bemutató előadás.)

Délutáni előadás. Csütörtökön az ünnepre való tekintettel és vasárnap délután előadásokat tart a színház. Csütörtökön a Drótos tót kerül színre.

A Zöld frakk — Góthékkal. Ma, csütörtökön este kezdik meg Góthék a nagyvárosi három estére terjedő vendég-szereplésüket, Góth Sándor és neje szerdán éjjel három órakor érkeztek Nagyváradra

és a Pannoniában vettek lakást. A kiváló művészpár ma, csütörtökön este a Zöldfrakk című pompás, kacagtató és csupa franciás elmésséggel teli vigjátékban kezdi meg vendégjátékát Nagyváradon, ahova Kolozsvárról érkeztek, ahol a közönség zsufolt nézőtérrel, forró, lelkes ünneplésben részesítette a jeles művészpárt. Góth Sándor és neje vendégjátékai bérlet-szünetben mennek rendez helyárok mellett. Góthék pénteken a Mérföldkövekben és szombaton a Kém-ben lépnek fel.

Timár Liza bemutatója. Bródi Sándor irodalmi szenzációt keltett, megkapó szépségű színművét, a Timár Lizát vasárnap este mutatja be a Szigligeti színház drámai együttese, amely a legnagyobb ambícióval készül erre a fényesnek ígérkező színházi estre.

SPORT

A NAC gyűlése. A NAC választmánya holnap, pénteken este fél 9 órakor a Pannónia kávéház külön termében ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai a teljes számban és pontos időben való megjelenésre.

Biróvizsga Nagyváradon. Junius 14 én a debrecen—nagyvárosi válogatott mérkőzés napján Nagyváradon football bíró vizsgát tart a MLSz. A vizsgázni akarók sürgősen jelentkezzenek levélelég Pásztor Bertalan (Nagyvárad, Városháza) címén.

Tréning mérkőzés. A NAC csapata holnap, pénteken délután 5 órakor teljes tréninget tart. Felhívtnak a csapat tagjai a téringen való megjelenésre.

A vasárnapi football mérkőzések. Vasárnap délután igen élvezetes sportesemény színhelye lesz a Rhédey-kerti sportpálya. E napon fog Nagyvárad összes football csapata a pályán szereplni bajnoki mérkőzések keretében. 5 órakor a NAC komplett csapata a Törekvés csapatával, az NSC pedig az Egyetértés csapatával tartja ezidei bajnoki mérkőzését. Mind a négy csapat teljes játékerejét fojza e napon megmutatni Nagyvárad football-kedvelő közönségének. Délután 2 órakor pedig az NSC, Törekvés, Egyetértés kombinált csapata fog a NAC I. ifjúsági csapatával mérkőzni.

IRODALOM

„A Kath Hitterjesztés Lapjai” ez évi 4—5-ik, ápr.—májusi füzeté kiválóan érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom: Betegápolás a missiók kórházaiban. — Főpásztori körut Koreában (Folyt. és vég.) — Aroud Cyprián kínai lazarista hithirdető levele. — Az önmegtartóztatók felekezete Kinában. — Apostoli ut Abessiniában. — Utban a japáni missiók felé. — Vallási harcok a Fülöp-szigeteken. — Missiói tudósítások: Japán. A Sakurashima tűzhányó kitörése. — Afrika: Tunisz. — Szigettenger: Uj-Guinea.

Képek: Kína: Jó módu lakos házában belseje. Kína: Kantoni elemi iskola. Kína: Hitoktató tanítványai között. — Kína: Patakparti részlet — Kína: Ósok temploma Nenuphar mezején. — India: Brahman növényedékek. — Előindia: Gyermekek hitoktatójukkal. — Afrika: Szudáni király kíséretével. — Észak-Afrika: Kartágoi székesegyház

Tuniszban. — Afrika: Néger család. — Kína: Kaloda büntetés. — Előindia: Hindu bálványistenek. — Fülöp szigetek: Kies öböl. — Fülöp-szigetek. Igorott harcosok. — Uj-Guinea: Pápua falu. — Uj Guinea: A hit-hirdető hajléka. — Afrika: Magányos telep a hegyek között Afrika: Bataemann hithirdető a gyermekek között. A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető „A Kath. Hitterjesztés Lapjai” kiadóhivatalában Nagyvárad, Ujvárosi plebánia.

„NYILTÉR”

Bérmaszülők
szives figyelmébe.

Izléses és csinos
arany, ezüst ékszerek
és mindenféle órák,
mint

Bérmálási
ajándék cikkek

igazán olcsó árért
szerezhetők be

Szilágyi Géza és Társa
órák és ékszerésznél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 630.

Magánvizsgálatokra
polgári, női kereske-
delmi és felső fiu ke-
reskedelmi iskolákhoz

felelőség mellett, igen
juányos árban min-
denkit 3—4 hónap
alatt sikerrel elkészít
az általános elismert

Donát-féle
kereskedelmi
magántanfolyam.

Levélbeli felszólításra készséggel
nyujt felvilágosítást

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

TÁVIRÁTOK

Berchtold Apponyinál.

Budapest, május 20.

Berchtold gróf és a felesége látogatást tettek gr Apponyi Albertnél.

Ismét árvíz.

Déva, május 20.

A Maros a sok esőzések miatt újból megáradt és kiöntött. A vidéken óriási károkat okoz.

Lemondott az albán kormány.

Durazzo, május 20.

Az albán kormány beadta lemondását. Vilmos király még nem döntött a lemondás felett.

Ad hoc törvényszék.

Durazzo, május 20.

Vilmos fejedelem elnöklésével ad hoc törvényszék alakult, amely szigorú eréllyel vizsgálja Essad basa viselt dolgait. A fejedelem erélyes fellépése nagy megnyugvást keltett Albániában.

KÖZGAZDASÁG

A szőlőmoly elleni védekezés megkezdése. A magyar királyi rovar-tani állomás értesítése folytán közöljük a tisztelt szőlőbirtokosokkal, kik a legujabban fellépett szőlőbetegség a „szőlőmoly” pusztítása ellen sikeresen óhajtanak védekezni, hogy azt május hó 25—26-án megkezdjék. A rovar-tani állomás megfigyelései folytán Nagyvárad és vidékére ezen időpontot találta legalkalmasabbnak a védekezés megkezdésére. *Biharmegyei Gazdasági Egyesület.*

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	792.—
Osztrák hitelrészvény	—	607.—
4%-os koronajáradék	—	80.40
Osztr. magy. államv.	—	695.—
Jelzálogbank	—	403.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	498.—
Hazai bank	—	275.—
Magyar bank	—	481.—
Keresk. bank	—	3600.—
Rimamurányi	—	632.—
Salgótarjáni kőszén	—	690.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1016.—
Közuti vasut	—	596.—
Városi villamos	—	310.50
Adria	—	580.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—	13.96
Buza októberre	—	—	12.35
Rozs októberre	—	—	9.79
Zab októberre	—	—	8.07
Tengeri májusra	—	—	7.29
Tengeri júliusra	—	—	7.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Ön

éveken át tanul

valamely idegen nyelvet, a nélkül, hogy azt gyakorlati értelemben használhatná, — mert ha meg is tanult „beszélni,” de sem önt az idegen, sem ön az idegent meg nem érti, mert

ön olyanoktól tanul

a kik vagy jómaguk is holt könyvekből tanulták az élő nyelvet s így annak igazi hangzását nem ismerik, vagy pedig olyan hazánkba vetődött külfölditől, aki ellenőrizhetetlen multja mellett, nemcsak paedagogia ismeretekkel, de még a tanításhoz szükséges intelligenciával sem rendelkezik.

Tegyen kísérletet

és iratkozzék be a most meginduló ROSE-féle ábrázoló nyelvtanfolyamok valamelyikére.

A) Felnőttek tanfolyama

(angol, francia, német)
120 lecke à 2 korona.

B) Kereskedelmi-, ipari- és irodai alkalmazottak

esti tanfolyama

(német)
Havi tandíj 10 korona.

Kirándulásokkal és játékokkal kombinált.

C) Szünidei gyermeknyelv tanfolyamok

(német, francia, angol)
Tandíj az egész szünidőre 30 kor.

D) Magánórák

(angol, francia, német)
leckénként 3 korona.

Jelentkezni lehet a tanfolyamok bármelyikére májól fogva naponta d. e. 11—1 óráig Sal Ferenc-utca 14 b., vagy esténként a Pannónia-kávéházban. A fenti címre küldött kérdezősködő levélre azonnal válaszolok.

ROSE M.

nyelvoktató speciálista, a német, angol s francia nyelvek tolmácsa.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 380.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

FILLÉRES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jegezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb részű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a **LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK** helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takarék és Segélyszövetkezet

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szava tóssági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

FÁBIÁN J.

törvényszékiileg bejegyzett cég
épület- és butor-asztalos
Nagyvárad, Percses-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerű és pontos kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. **Költségvetés díjtalanul.** Szíves pártfogást kér

Fábian J., asztalos.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy **úgy helyben, mint nagyszalontai fióközletemben szőrmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegeket stb.**

nyaraltatás

végett csakis nállam és fióközletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szíves bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon 824. sz. Körös-u. 47. Telefon 824. sz. (Saját ház.)

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hűsítőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszereteket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston műköszörüis

Kiadó

a Széles-utca 46. sz. Balogh Jánosné-féle házban levő «SZABADSÁG» kávéház, az ahhoz tartozó lakrész és mellékhelyiségeivel, egy üzlethelyiség, továbbá a Gyár-utcai 33. sz. Tischler-féle házban egy szoba és konyhából álló utcai és udvari lakrész azonnal, igen mérsékelt árak mellett. Értekezhetni **Pallay Lajos** ügyvédi irodájában Szaniszló-utca 9. szám alatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

fűszer és csemege kereskedésemet

Nagyváradon 1914. május 14-én **saját házamban** Rómer-utca 13. sz. a. nyitottam meg. Megrendelések házhoz küldve köszönettel vétetnek. A b. pártfogásért esedezve maradtam tisztelettel

LÉNÁRT JÓZSEF

fűszer és csemege kereskedő

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészeti iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb izlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorukat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagyra-beesült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!**PETRY ÁRPÁD**

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Eladó**1 kazal lucerna**

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni „ 28 ” „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülők pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

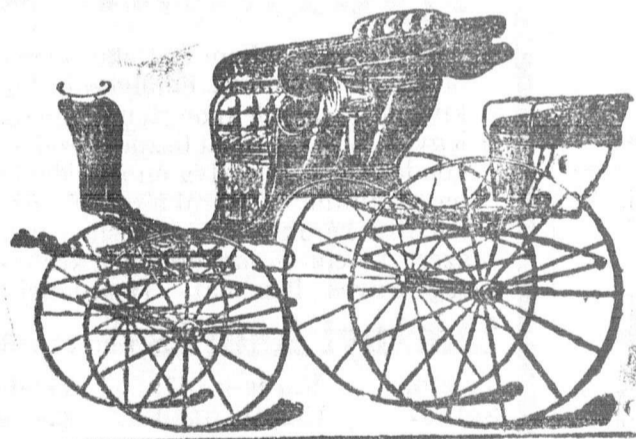
VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Standary György

kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács,

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készítek a legmodernebb kivitelben.

Uj sörraktár!

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy

Kristály műjéggyárunk**Uj sörraktár!**

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárúsításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégítésére átvettük a már **évtizedek óta fennálló** jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét**. Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba úgy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezetéki vízből előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi bért** rendszerre előjegyzések elfogadtatnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Beesés pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.**

Szanditz és Társa

Telefon szám **398.**

Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.